

УДК 37.018.43 (436)+(560) (045)
DOI: 10.59694/ped_sciences.2023.03.120

МАРУСИНЕЦЬ Маріанна Михайлівна –
кандидат філологічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих,
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7366-9328>
e-mail: marusynetsm@ukr.net

ПОСТРИГАЧ Надія Олегівна –
доктор педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих,
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5433-2938>
e-mail: unadya1@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ШКОЛАХ АВСТРІЇ ТА ТУРЕЧЧИНИ

МАРУСИНЕЦЬ Маріанна Михайлівна, ПОСТРИГАЧ Надія Олегівна. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ШКОЛАХ АВСТРІЇ ТА ТУРЕЧЧИНИ

У статті порушено проблему організації дистанційного навчання, спричинену хворобою, яка активізувалася у світі з грудня 2019 року та була оголошена ВООЗ як пандемія. Зазначено, що поширення захворювання призвело до тривалих локдаунів.

Ключові слова: дистанційне навчання, освітнє середовище, Австрія та Туреччина, локдаун, пандемія, Освітня інформаційна мережа

MARUSYNETS Marianna Mykhailivna, POSTRYHACH Nadiya Olehivna. ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING IN SCHOOLS OF AUSTRIA AND TURKEY IN QUARANTINE

The article raises the problem of organizing distance learning caused by a disease that has become active in the world since December 2019 and was declared a pandemic by the WHO. It is noted that the spread of the disease led to long lockdowns. One of the effective forms of learning during lockdowns is the organization of distance learning. It was noted that readiness for this process was different, due to technical problems – lack of Internet, computers, educational materials on the network. And most importantly, teachers are unprepared for distance learning.

The globalized pandemic has made it clear to the world that humanity has entered a new stage of development where distance learning will play a major role. On the other hand, some problems and limitations of distance learning in technical and substantive areas, especially in structural and social areas are pointed out: lack of terminal equipment or overload of Internet access, especially for those who study at home. On the example of the transition from a traditional education model to an interactive (online) one.

The solution to the problem of distance learning in educational institutions in quarantine conditions is shown by the example of the countries of Austria and Turkey, which demonstrated efficiency and mobility in organizing the educational environment at home at all levels and taking into account suggestions that could create problems. These are: limited space to work at home, which often has to be shared with siblings or parents; lessons schedule; digitization of educational material, etc. It is noted that the resolution of these issues began in Turkey for the first time, through the television broadcast of online school lessons in the first days of the announcement of the lockdown. In addition, changes were made regarding the number of students in the class, teachers conducting lessons live, downloading programs from academic disciplines, teaching students to develop their academic and social skills, creating a support area for EBA points to ensure network access for students who do not have a computer at home computer or the Internet.

Studying the scientific and theoretical sources of the relevant issues makes it possible to be convinced of its relevance and social significance. The pandemic has caused challenges for the school education systems of Austria and Turkey, which have caused a forced, sudden transition from a traditional model of education to an interactive (online) one.

The crisis in the field of education revealed some problems and limitations of distance learning in technical and substantive areas, especially in structural and social areas. Issues such as lack of terminal equipment or overloaded Internet access, especially for homeschoolers. Pupils received help from the reserves of school supplies and new purchases by state institutions.

Keywords: distance learning, educational environment, Austria and Turkey, lockdown, pandemic, Educational Information Network.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Огляд піраміди людського життя, яка є однією із змінних, що найбільше впливає на трансформацію глобалізації, продемонстрував, що людство в історії пережило кілька епідемій та пандемій, спричинених різними патогенами. Прикладами цих епідемій є чорна чума, холера, жовта лихоманка, віспа, гонконгський грип, SARS, MERS, іспанський грип та вірус Ебола. Спільною рисою цих епідемічних хвороб, які можуть легко перерости в пандемію та мають високий рівень смертності, є те, що усі ці хвороби індукуються

зоонозними збудниками, які передаються тваринами людям. На додаток до вищезазначених захворювань, COVID-19 був останньою хворобою, яка активізувалася у світі з грудня 2019 року та була оголошена ВООЗ як пандемія. Стверджується, що хвороба COVID-19 виникла у грудні 2019 року на ринку морепродуктів та живих тварин Хуанань, який є ринком худоби в Ухані (Китай) (Tesini, 2020; Üstün and Özçiftçi, 2020). Цей вірус (2019-nCoV) був вперше діагностований в провінції Хубей в Китаї наприкінці 2019 року у групі пацієнтів з пневмонією професійною групою лікарів, вчених

та епідеміологів приблизно через 9 днів як коронавірус, який раніше не виявлявся у людей. Хворобу охрестили «COVID-19» [8, с. 536–543].

За даними ЮНЕСКО близько 80% студентського населення у світі – 1,3 мільярда дітей та молоді – страждають від закриття шкіл у 138 країнах. Здійснені як захід стримування поширення пандемії Covid-19, деякі з цих локдаунів відбулись нещодавно, в інших вони вже існують місяцями. У всіх випадках закриття створює безпрецедентні виклики для урядів щодо негайного забезпечення безперервності навчання, а також вчителям, студентам, вихователям та батькам [12].

Зокрема, станом на 30 вересня 2020 року постраждали приблизно 1,077 мільярда учнів через закриття шкіл у відповідь на пандемію. За даними моніторингу ЮНІСЕФ, у цей період 53 країни здійснили загальнодержавні «локдауни», а 27 – місцеві закриття, що вплинуло на близько 61,6% світової популяції населення [6].

Згідно з даними, опублікованими на офіційному веб-сайті ВООЗ станом на 26 травня 2020 року, кількість глобальних випадків захворювання на COVID-19 становила 5.404.512, тоді як кількість людей, які померли від цієї хвороби, становила 343.514 (ВООЗ, 2020). Через випадки захворювання та смертність від епідемії COVID-19, яка щодня зростала у всьому світі, її розглядали як пандемію, і більшість країн закрили свої кордони для зовнішнього світу та оголосили карантин. Оскільки ці рішення базувались на ізоляції, вони призвели до паніки та тривоги у всьому світі, а на підтримку закликів «залишатися вдома» країни тимчасово перервали формальну освітню діяльність у кількох сферах та звернулися до методу дистанційної освіти. Було відмічено, що кількість учнівської молоді, яка не навчалась у понад 188 країнах, постраждалих від пандемії, відповідала 91% від загальної кількості студентського населення в світі (UNESCO, 2020; Emin, 2020).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових дослідженнях вітчизняних учених означену проблему висвітлено в різних аспектах: екстрене дистанційне навчання (Кухаренко В. М., Бондаренко В. В.); інструктування щодо веб-цифрових середовищ під час спалаху Covid-19 (Eder, F., Erol Koçoğlu E., Hoesckel, K., Musset, P. Tekdal D.).

Зокрема, через розповсюдження вірусу COVID-19 березня місяця всі країни почали запроваджувати карантинні заходи, що призвело до закриття на невизначений час усіх закладах освіти. Вони змушені були за короткий термін перейти на дистанційний навчальний процес. Готовність до цього процесу була різною, виникли суто технічні проблеми – відсутність Інтернету, комп'ютерів, навчальних матеріалів у мережі. А головне, неготовність викладачів до дистанційного навчання. Після послаблення карантину у світі стало зрозуміло, що людство перейшло на нову стадію

розвитку, де дистанційне навчання буде відігравати велику роль. Тому важливо проаналізувати результати дистанційного навчального процесу й визначити пріоритетні шляхи розвитку онлайн освіти [1, с. 7].

Асоціація дистанційного навчання США (USDLA, 2004) визначила дистанційну освіту як доступ до освіти за допомогою таких інструментів, як супутникові, аудіовізуальні, графічні, комп'ютеризовані та мультимедійні технології тощо. Дистанційна освіта включає такі заходи, як мультимедійна освіта, інтерактивне навчання та керівництво, керування клавіатурою, електронне навчання незалежно від часу та простору, інтерактивне управління в класі, цифровий трансфер та іспити (Guo, 2010; Guohong et al., 2012). Отже, можна припустити, що дистанційне навчання має ряд переваг перед традиційною освітою в класі. Вони включають утилізацію та спільне використання кількох ресурсів одночасно, інтерактивне спільне використання та взаємодію в процесі навчання та викладання.

На сьогодні освітні знання та методи навчання є дуже важливими показниками соціального розвитку (Collins et al., 2016). Можна припустити, що суспільства, які знають про ці показники, як правило, проводять інструктування щодо веб-цифрових середовищ під час спалаху COVID-19 [8, с. 536–543].

Мета дослідження – визначення особливостей організації дистанційного навчання у школах Австрії та Туреччини в умовах карантину та критичне осмислення проблем та викликів, які стоять перед освітніми системами досліджуваних країн в умовах пандемії.

Виклад основного матеріалу дослідження. З'ясування стану досліджуваної проблеми у педагогічній теорії і освітній практиці уможливив виявлення особливостей організації дистанційного навчання у школах Австрії та Туреччини в умовах карантину; критичне осмислення проблем та викликів, які стоять перед освітніми системами досліджуваних країн в умовах пандемії.

З 16 березня 2020 року всі заклади дошкільної та початкової освіти, включаючи й професійно-технічні школи, припинили навчання в класі та перейшли на дистанційне навчання. Така ситуація є вимушеною, оскільки діти активно взаємодіють між собою і можуть стати чинником швидкого поширення вірусу (в перші тижні кількість хворих зросла на 30%, а станом на кінець місяця кількість інфікованих вже становила 60-70 тисяч осіб).

Нині Австрія вводить повторний локдаун. Оскільки в австрійських школах навчається понад 1,1 млн. учнів, які можуть опинитися у зоні ризику. Вчителі надсилають завдання для опрацювання на електронну адресу батькам, діти виконують їх та надсилають на перевірку. Або вчителі завантажують домашні завдання у відповідні розділи

на офіційних сайтах шкіл. Вправи орієнтовані на новий матеріал та повторення. Деякі школи запровадили дистанційну форму навчання, за якої кожен школяр має власний кабінет на шкільному порталі і може спілкуватись з вчителем за допомогою відео. Навчальними платформи обрано Moodle, LMS (Learning management system – Система управління навчанням), та Eduthek, а також хмарні технології від таких компаній, як Microsoft та Google. На офіційному сайті Міністерства освіти, науки та досліджень було зібрано велику кількість контент-пропозицій.

Контент-платформа Eduthek, розроблена Міністерством освіти науки та досліджень Австрії. На сайті зображено відео з поетапною інструкцією користуванням особистого кабінету учня. Eduthek пропонує навчальні матеріали від зовнішніх постачальників для дошкільних та шкільних установ усіх рівнів, щоб учні займалися вдома та поглибили свої знання. Нині численні видавці та постачальники підручників пропонують частину свого змісту безкоштовно [3].

3 березня 2020 року громадська телевізійна станція ORF 1 транслувала спеціальну освітню програму для учнів усіх шкільних рівнів. Щоранку з 6 по 9 годину трансливалися програми для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Згодом тригодинна програма «ORF-1-Freistunde» почала вже транслувати освітню програму для учнів віком від 10 років. [<https://www.fernsehserien.de/orf1-freistunde>]. Демонструються документальні фільми, інформаційні сегменти та пояснювальні відео, а також формат новин, спеціально розроблений для цієї цільової групи. Учні можуть висловити свої запитання та зробити внесок за допомогою відео та повідомлень. Програми також пропонуються в «Mediathek» на час закриття шкіл.

Після перших тижнів закриття шкіл Міністерство вжило чимало додаткових зусиль з метою підвищення ефективності послуг цифрового навчання. Міністерство ставить за мету розробити концепцію для дистанційного навчання та концепцію порталу служби дистанційного навчання як єдиного пункту входу для вчителів та директора школи. На офіційному сайті Міністерства було опубліковано інформацію про те, що іспити та випускні іспити для отримання матури (свідоцтва про закінчення середньої школи, необхідного для вступу до університету), буде проведено 19 травня 2020 року [2].

Презентації та конкурси кращих винаходів проводилися після Великодніх свят, тобто з відкриттям шкіл, з послабленням онлайну з урахуванням зручності розташування школи на території федеральної землі.

Значна участь у організації дистанційного навчання припадає на регіональні установи: Відень пропонує свою безкоштовну програму навчання за назвою «Підтримка 2.0» для дітей віком від 10

до 14 років в Інтернеті, що включає додаткову підтримку з німецької та англійської мов, математики для середніх шкіл. Ці курси, які раніше пропонували споріднені школи, зараз проводяться практично.

Має місце і консультування: зі шкільними психологами можна зв'язатися за телефоном або електронною поштою. Крім того, психологічне консультування є доступним і у вечірні години та вихідні дні. Для людей, які не володіють німецькою мовою, пропонуються послуги консультування за двадцятьма трьома мовами.

Оцінювання: Щодо оцінювання, то станом на сьогодні воно криє в собі неоднозначність, оскільки ще досить рано говорити про нього. У цьому контексті оцінювання має продовження, і кінцевий результат буде визначено коли учні повернуться до школи.

Зокрема, пандемія COVID-19 та запобіжні заходи уряду Австрії, щоб зупинити її поширення, вплинули на всі сфери суспільного життя країни. Не став винятком і сектор середньої та початкової освіти. Уряд вжив заходів для запобігання розповсюдженню інфекції серед дітей і студентів [5].

Майбутнє шкіл в Австрії за цифровими технологіями – така теза була опубліковано на офіційному сайті міністерства освіти науки та досліджень. Кращі Інтернет мережі та сучасні навчальні програми є важливими кроками в цьому напрямі. Система освіти Австрії знаходиться на шляху в майбутнє. У двох із трьох нових середніх шкіл (НМШ) а саме: загальноосвітніх середніх школах (AHS) та професійних середніх та вищих школах (BMHS) учні вже працюють із своїми ноутбуками та смартфонами. Результати опитування Федерального міністерства освіти, науки та досліджень (BMBWF) у 2018 року показали, що 6,4 % загальноосвітні середні школи (AHS) та 14,6 % професійні середні та вищі школи (BMHS) нині мають власні класи з ноутбуків із власними пристроями. Крім того, трохи менше половини австрійських шкіл мають Wi-Fi у всіх класах та кімнатах відпочинку.

Однак, одне тільки обладнання не створить процесуальний (дидактичний, методичний, навчальний ресурс). У минулому в цій галузі було багато індивідуальних ініціатив, але «всебічного обговорення змісту та організації ще не відбулося», – сказав міністр освіти Хайнц Фасманн на публічному виступі перед Радою міністрів. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у додатковому аналізі даних Пізи з'ясувала, що інвестиції в оцифрування не призводять автоматично до кращих результатів навчання. Для осмисленого використання інформаційних технологій потрібні правильні педагогічні підходи, пояснив міністр освіти. Виокремили зони фокусу «Ми хочемо зробити величезний потенціал оцифрування корисним і для шкільної системи», – заявив міністр освіти. Що йдеться не лише про озброєння учнів та студентів з програмами, а й

про «емансипацію технічних напівзнань» та критичне ставлення до складних цифрових питань. Тому у другій половині 2018 року Федеральне міністерство оцифрування та розміщення бізнесу (BMBWF) розпочало роботу над «Генеральним планом оцифрування освіти», який має бути реалізований до 2023 року. Зокрема, Міністерство освіти хоче реалізувати проекти у трьох центральних сферах діяльності:

Зміст викладання та навчання: Усі навчальні програми повинні бути досліджені та оновлені до тем оцифрування. Крім того, цифрові засоби для навчання мають бути розроблені або придбані для уроків. «Цифрова базова освіта» була «обов'язковою вправою» у розкладі для дітей від десяти до чотирнадцяти років з 2018/19 навчального року.

Підготовка вчителів: Оцифрування як зміст викладання та сучасні можливості спілкування повинні бути включені в навчальні програми підготовки, подальшої освіти та навчання вчителів.

Інфраструктура та сучасне шкільне управління: Спільно з Федеральним міністерством транспорту, інновацій та технологій (BMVI), Федеральним міністерством оцифрування та розміщення бізнесу (BMDW) інфраструктура шкіл повинна поступово вдосконалюватися в найближчі роки. Окрім широкопasmового зв'язку, повинні входити також Wi-Fi у всьому приміщенні школи та належне обладнання з мобільними пристроями. Планується об'єднання відповідної інформації та послуг, доступних в Інтернеті в освітньому секторі.

На тлі пандемії COVID-19 Туреччина вклала великі інвестиції в розширення своєї платформи електронного навчання, щоб отримати вигоду від 18 мільйонів студентів та понад мільйон викладачів, які постраждали від пандемії та в розробку нової системи цифрової освіти (a New Digital Education System, NDES) на майбутнє. Хоча в даний момент основна увага країни повинна бути спрямована на ліквідацію надзвичайних ситуацій та повернення до шкільної діяльності, вона одночасно встановлює інфраструктуру, освітні та інституційні основи для підтримки довгострокових потреб у змішаній освіті та забезпечення освіти у відповідь на майбутній шок.

На сьомому веб-семінарі «Урок для освіти» заступник міністра національної освіти Туреччини поділився досвідом країни з управління розгалуженою цифровою платформою для надання ефективних та справедливих освітніх послуг. Він пояснив стратегії пом'якшення проблем доступу до Інтернету та його пропускну спроможності, а також роль нових цифрових навчальних матеріалів та інструментів, що відповідають потребам освіти сьогодні та в майбутньому. Заступник міністра, інші керівники, дослідники національної та міжнародної освіти обговорили найважливіші аспекти, які слід враховувати при дистанційному навчанні, майбутнє освіти та те, як країни можуть до цього підготуватися [9].

У зв'язку з поширенням коронавірусу та необхідністю запровадження карантину уряд Туреччини також вжив заходів для запобігання розповсюдженню COVID-19 серед учнів та їх батьків. Зокрема, міністр освіти Туреччини, Зія Сельчук 29 квітня 2020 р. заявив у прямому інтерв'ю телеканалу CNN Türk, що школи, які були закриті з 13 березня внаслідок запровадження локдауну у результаті поширення COVID-19, зможуть знову відкритися 1 червня, якщо відбудеться нормалізація від пандемії коронавірусу. Цього ж дня міністр оголосив, що дистанційна освіта триватиме в Туреччині за допомогою телевізійних та онлайн-уроків до 31 травня в рамках заходів щодо подолання вірусу в країні.

Зазначимо, що Туреччина вперше розпочала дистанційну освіту через трансляцію шкільних уроків 23 березня, коли Сельчук виклав першу лекцію-урок мільйонам учнів. Міністр Сельчук повідомив, що за перші 15 днів дистанційного навчання кількість уроків через Інформаційну освітню мережу перевищила 650 000. «Лише 150 000 з цих уроків відбулися протягом першого тижня, а ця кількість зросла до 500 000 за другий тиждень. Ми встановили новий вимір в освіті, зробивши майже 200 000 таких уроків на вихідних», – сказав міністр [11].

На запитання, чи визначено розклад уроків, Сельчук відповів, що вони проводять оцінки, виходячи з поточної ситуації в країні. 13 березня Туреччина оголосила, що освітній процес в усіх навчальних закладах від початкових шкіл до університетів буде призупинено з метою запобігання поширення вірусу. У понеділок, 1 серпня міністерство національної освіти Туреччини розпочало новий навчальний рік шляхом трансляції уроків у рамках дистанційної освіти, щоб допомогти зупинити поширення нового коронавірусу. Планувалося, що дистанційне навчання триватиме до 18 вересня та транслюватиметься за трьома каналами, що надаються державною Турецькою корпорацією радіо і телебачення (TRT) та Освітньою інформаційною мережею (EBA), а також курсами в прямому ефірі, тоді як очне навчання розпочнеться 21 вересня «поступово» із «розбавленою» освітою.

З розбавленою освітою шкільний час буде переструктурований таким чином, щоб зменшити кількість учнів у класі. Завдяки EBA всі вчителі зможуть проводити уроки в прямому ефірі. Також протягом нового терміну учні зможуть розвивати свої академічні та соціальні навички, завантажуючи програми, підготовлені для вдосконалення їхніх навичок читання, розуміння та математики. Зони підтримки пунктів EBA також були створені в школах та навчальних закладах для забезпечення мережевого доступу учнів, які не мають вдома комп'ютера чи Інтернету. Зазначимо, що Туреччина розробила EBA після того, як країна перейшла на дистанційне навчання для молодших середніх

та старших середніх шкіл в рамках заходів щодо припинення поширення пандемії COVID-19 [7].

Телебачення TRT-EVA транслюватиме шкільні уроки для учнів початкової, молодшої середньої та старшої школи за окремими каналами, що буде підтримуватися цифровою системою EVA. Перші два-три дні можуть виникнути труднощі, але я впевнений, що процес буде відбуватися успішно усіма разом, – зауважив Сельчук сім'ям та учням на першій лекції. «Ми розглядаємо всілякі сценарії під час запуску цього процесу і відповідно виробляємо рішення. У нас є альтернативні рішення для будь-якого сценарію, з яким ми можемо зіткнутися. Сім'ї повинні перетворити свої будинки на класну кімнату та створити умови, щоб їх діти могли скористатися дистанційним навчанням, порадив міністр».

Залежно від класу та учня, різні уроки, такі як турецька мова, математика, соціальні та фізичні науки, англійська мова, біологія та географія, будуть виходити в ефір протягом 20 хвилин, один за одним. Учні також зможуть переглянути уроки пізніше ввечері, а також вони будуть доступні на веб-сайті EVA. Зокрема, на порталі EVA дистанційні курси структуровані на основі шкільних рівнів. У початковій та молодшій середніх школах усі курси пропонуються учням з 09.00 до 14.00, а повторні курси демонструються в інтервалі між 14.30 і 19.30 з однаковим порядком. Для учнів старших середніх шкіл дистанційні курси представлені між 09.00 і 16.00, а повторні курси демонструються між 16.30 та 23.30 з однаковим порядком. Приклад розкладу дистанційної програми навчання від EVA TV наведено у таблиці 1 [10].

Таблиця 1

Приклад програми дистанційної освіти – EVA TV (квітень 13, 2020 р.)

Час	Початкова школа (класи 1-4)	Молодша школа (класи 5-8)	Старша школа (класи 9-12)
09:00	Науки про життя – 1	Турецька мова – 5	Турецька філологія – 9
09:30	Математика – 1	Математика – 5	Математика – 9
10:00	Науки про життя – 2	Турецька мова – 6	Культура релігії та знання етики – 9
10:30	Математика – 2	Математика – 6	Турецька філологія – 10
11:00	Науки про життя – 3	Турецька мова – 7	Математика – 10
11:30	Природничі науки – 3	Математика – 7	Турецька філологія – 11
12:00	Суспільствознавство – 4	Турецька мова – 8	Математика – 11
12:30	Природничі науки – 4	Математика – 8	Турецька філологія – 12
13:00	* İYEP – Математика *	Арабська мова – 5	Математика – 12
14:00	* Інформація для сімей	* Науки про життя	* Коран (Kuran-ı Kerim)
14:30	R Науки про життя – 1	R Turkish – 5 *	Арабська мова – 9
15:00	R Математика – 1	R Математика – 5 *	Базові знання релігії – 9
15:30	R Науки про життя – 2	R Turkish – 6 *	Технологія металу – 10
16:00	R Математика – 2	R Математика – 6 *	Інформаційні технології – 11

* Вибірковий курс / Курс програми академічної підтримки / Курс адаптації / Курс за типом програми
R: повтор

Таким чином, інформаційна освітня мережа EVA стала фасилітатором вирішення проблеми організації дистанційного навчання у школах Туреччини. Зокрема, її запровадження в умовах карантину вплинуло на вдосконалення технічної інфраструктури; прискорило розв'язання проблеми навчання вчителів, учнів та їхніх батьків методами дистанційної освіти, сприяло заохоченню співпраці між вчителями, розвитку м'яких навичок учнів і, в підсумку, призвело до покращення якості шкільної освіти Австрії та Туреччини.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Опрацювання науково-теоретичних джерел відповідної проблематики дає змогу переосвідчитися в її актуальності та соціальній значущості. Пандемія спричинила виклики для систем шкільної освіти Австрії та Туреччини, які спричинив вимушений, раптовий перехід від традиційної моделі освіти до інтерактивної (онлайн).

Криза в галузі освіти виявила деякі проблеми та обмеження дистанційного навчання у техніч-

них та змістовних сферах, особливо у структурній та соціальній сферах. Такі проблеми, як брак термінального обладнання або перевантаження доступу до Інтернету, особливо для тих, хто навчається вдома. Учніма надавалася допомога із резервів шкільних запасів та нових закупок державних установ.

У цифрових пропозиціях щодо навчання та співпраці існує велика різноманітність. У багатьох випадках не можна сприймати як само собою зрозуміле, що молоді люди мають навчальне середовище вдома. Обмежений простір для роботи вдома часто доводиться ділити з братами та сестрами або батьками в домашньому офісі. Для учнів під час короткочасної роботи навчання часто зводиться до консолідації теоретичного змісту їхньої професії, тоді як практична робота в безпосередньому контакті із замовником та машини з обладнаннями зупиняється на тижні.

Перспективним вважаємо вивчення запровадженної системи дистанційного навчання в Австрії

та Туреччині на рівень результативності освітніх досягнень учнів та якість їх оцінювання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня». 2020. 409 с.
2. Офіційний сайт Міністерства освіти, науки та досліджень. URL: <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/zrp/dibi.html>.
3. Офіційний сайт освітньої платформи Eduthek URL: <https://eduthek.at/schulmaterialien>.
4. Alternativtitel: ZIB Zack URL: <https://www.fernsehserien.de/orf1-freistunde>.
5. Austria COVID-19 education response URL: <https://multinclud.eu/2020/05/28/austria-covid-19-education-response/>.
6. Impact of the COVID-19 pandemic on education. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Impact_of_the_COVID-19_pandemic_on_education
7. Kasap S. Turkey: New school year starts with distance education. Country planning to start face-to-face learning ‘gradually’ with ‘diluted’ education on Sept. 21. 2021. URL: <https://www.aa.com.tr/en/education/turkey-new-school-year-starts-with-distance-education/1958425>
8. Koçoğlu E., Tekdal D. Analysis of distance education activities conducted during COVID-19 pandemic. Educational Research and Reviews, 15 (9), 2020. P. 536–543. URL: <https://academicjournals.org/journal/ERR/article-full-text/157061264679>
9. Responding to COVID-19 and Looking Beyond: Lessons from Turkey’s Education Emergency Response and Digital Education Reforms for a New Way of Teaching and Learning (October 8, 2020). URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/349791606324180227/event-resources-TURKEY.pdf>
10. Turkey begins TV-based distance learning for school students due to pandemic. (2020). URL: <https://www.hurriyetdailynews.com/turkey-begins-tv-based-distance-learning-for-school-students-due-to-pandemic-153169>
11. Turkey’s remote education TV channel says atheism ‘against human nature’. (2020). URL: <https://www.duvarenglish.com/health-2/coronavirus/2020/04/29/turkey-extends-remote-education-until-may-31-over-coronavirus-pandemic/>
12. World Education Blog. How are countries addressing the Covid-19 challenges in education? A snapshot of policy measures: GEM Report. 2020. URL: <https://gemreportunesco.wordpress.com/2020/03/24/how-are-countries-addressing-the-covid-19-challenges-in-education-a-snapshot-of-policy-measures/>

REFERENCES

1. Kukharenko, V. M., Bondarenko, V. V. (2020). Ekstrene dystantsiine navchannia v Ukraini. [External distant study in Ukraine]. Kharkiv.

2. Ofitsiyni sait Ministerstva osvity, nauky ta doslidzhen. [Official site of the Ministry of Education, Science and Research].
3. Ofitsiyni sait osvithoi platformy Eduthek. [Official site of the educational platform Eduthek].
4. Alternativtitel: ZIB Zack (<https://www.fernsehserien.de/orf1-freistunde>).
5. Austria COVID-19 education response.
6. Impact of the COVID-19 pandemic on education. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Impact_of_the_COVID19_pandemic_on_education
7. Kasap, S. (2021). Turkey: New school year starts with distance education. Country planning to start face-to-face learning ‘gradually’ with ‘diluted’ education.
8. Koçoğlu, E., Tekdal, D. (2020). Analysis of distance education activities conducted during COVID-19 pandemic.
9. Responding to COVID-19 and Looking Beyond: Lessons from Turkey’s Education Emergency Response and Digital Education Reforms for a New Way of Teaching and Learning.
10. Turkey begins TV-based distance learning for school students due to pandemic. (2020).
11. Turkey’s remote education TV channel says atheism ‘against human nature’. (2020).
12. World Education Blog. (2020). How are countries addressing the Covid-19 challenges in education? A snapshot of policy measures: GEM Report.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МАРУСИНЕЦЬ Маріанна Михайлівна – кандидат філологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Наукові інтереси: дистанційне навчання в школах Австрії та Туреччини.

ПОСТРИГАЧ Надія Олегівна – доктор педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Наукові інтереси: дистанційне навчання в школах Австрії та Туреччини.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MARUSYNETS Marianna Mykhailivna – Ph.D. in Philology, senior research fellow Foreign Pedagogical Systems and Adult Education Department, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the NAES of Ukraine.

Circle of scientific interests: distance learning in schools in Austria and Turkey.

POSTRYHACH Nadiya Olehivna – Ed. D., senior research fellow Foreign Pedagogical Systems and Adult Education Department, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the NAES of Ukraine.

Circle of scientific interests: distance learning in schools in Austria and Turkey.

Стаття надійшла до редакції 23.04.2023 р.